



Anställningsordning vid Karlstads universitet

Fastställt av universitetsstyrelsen 2026-02-18

Innehållsförteckning

Anställningsordning vid Karlstads universitet.....	1
1 Inledning	2
2 Lärarkategorier vid Karlstads universitet.....	2
3 Allmänt om behörighetskrav och bedömningsgrunder	3
3.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder	3
3.2 Krav på högskolepedagogisk utbildning.....	3
3.3 Språkrav	3
4 Behörighetskrav, bedömningsgrunder och förutsättningar för läroanställning	4
4.1 Professor	4
4.2 Adjungerad professor.....	5
4.3 Gästprofessor	5
4.4 Kallelse av professor.....	5
4.5 Senior professor	6
4.6 Universitetslektor	6
4.7 Biträdande lektor.....	7
4.8 Postdoktor	8
4.9 Gästforskare	8
4.10 Adjungerad lärare.....	8
4.11 Universitetsadjunkt	9
5 Befordran	9
5.1 Befordran till professor	9
5.2 Befordran till universitetslektor	10
5.2.1 Befordran från anställning som universitetsadjunkt	10
5.2.2 Befordran från anställning som biträdande lektor	10

Beslut:		Dnr:		Ersätter:	US 19/22	Dnr:	C2022/813
Giltighet fr.o.m:	2026-02-18	t.o.m:	Tills vidare	Handläggare:	Elisabeth Wessling		

1 Inledning

Högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) innehåller regler om läraranställningar. Anställningsordningen reglerar anställning och befordran av lärare vid Karlstads universitet och anger vilka lärarkategorier som får användas vid lärosätet. Enligt Högskoleförordningen (1993:100) 2 kap 2 § ska styrelsen besluta om universitetets anställningsordning. Därutöver kan kompletterande anvisningar till anställningsordning, relevanta för anställnings- och befordringsärenden beslutas om i interna riktlinjer, policys och beslut etc. Rektor kan besluta om ändringar i anställningsordningen som följer av ändring i lag, förordning eller kollektivavtal.

Vid anställningar i staten ska avseende fästas enbart vid sakliga grunder, så som förtjänst och skicklighet (12 kap. 5 § 2 st RF). Skicklighet ska sättas främst, om det inte finns särskilda skäl för något annat (4 § 2 st LOA). Med skicklighet avses den sökandes lämplighet för den aktuella anställningen. Följande faktorer är av betydelse för bedömning av skicklighet (kopplat till anställningsprofil): teoretisk och praktisk utbildning, personliga egenskaper, till exempel samarbetsförmåga, ansvarstagande samt yrkeserfarenhet, det vill säga kunskaper och erfarenheter som förvärvats i tidigare arbete. Med förtjänst avses den anställningstid som den sökande har i tidigare statliga anställningar. Förtjänst har en mycket begränsad betydelse vid meritvärderingen. Det är enbart i det fall skickligheten bedöms vara lika hos de sökande som förtjänst kan vara utslagsgivande.

Forskning och utbildning av hög kvalitet är en förutsättning för att lärosätet ska nå sina mål. Lärarnas kompetens och bidrag till verksamhetens utveckling är avgörande och vid rekrytering innebär det högt ställda krav på vetenskaplig eller konstnärlig samt pedagogisk kompetens. Alla anställda ska ha god förmåga att samarbeta och bemöta kollegor och studenter med respekt. De ska även ta ansvar för både verksamheten och det egna arbetet samt bidra till en god arbetsmiljö.

2 Lärarkategorier vid Karlstads universitet

För utbildning och forskning ska det finnas professorer och lektorer anställda som lärare vid högskolorna. Anställningen som professor är den främsta anställningen som lärare. Regeringen meddelar föreskrifter om de behörighetskrav och bedömningsgrunder som ska gälla vid anställning av professorer och lektorer. (3 kap. 2 § HL)

Om inte någonting annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen, bestämmer varje högskola själv vilka kategorier av lärare utöver professor och lektor som skall anställas där, samt om de behörighetskrav och bedömningsgrunder som skall gälla vid anställning av sådana lärare. (3 kap. 6 § HL)

Följande lärarkategorier finns vid Karlstads universitet:

- Professor
- Adjungerad professor
- Gästprofessor
- Senior professor
- Universitetslektor
- Biträdande universitetslektor
- Postdoktor
- Gästforskare
- Adjungerad lärare
- Universitetsadjunkt

3 Allmänt om behörighetskrav och bedömningsgrunder

3.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörighetskrav och bedömningsgrunder följer av vad som anges i högskolelagen, högskoleförordningen, kollektivavtal samt i universitetets anställningsordning. Utöver dessa beslutas om ytterligare behörighetskrav och bedömningsgrunder, som är relevanta för den enskilda anställningen. Dessa ska framgå av den aktuella anställningsprofilen. Kraven avseende behörighet i förhållande till vad som följer av lag och förordning, kollektivavtal samt anställningsordningen, får dock inte sänkas.

3.2 Krav på högskolepedagogisk utbildning

Som en del av den pedagogiska skickligheten, är genomförd och avklarad högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer, ett behörighetskrav för flera läraranställningar vid Karlstads universitet.

Om högskolepedagogisk utbildning utgör ett behörighetskrav, men utbildningen saknas, kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde är införstådd i att utbildningen ska genomföras under anställningens första två år.

För läraranställningar för vilka det krävs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt ovan, kan läraren ansöka om att få motsvarande kunskap och kompetens validerad enligt fastställda interna rutiner.

3.3 Språkrav

För tillsvidareanställning som lärare vid Karlstads universitet krävs i normalfallet goda kunskaper i både svenska och engelska. Saknas någon av dessa kunskaper kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde aktivt arbetar för att inhämta kunskaperna.

4 Behörighetskrav, bedömningsgrunder och förutsättningar för läraranställning

4.1 Professor

En professor ska anställas tills vidare utan tidsbegränsning. En professor kan dock, enligt Högskolelagen 3 kap 2–3 §§, anställas för en bestämd tid om det är fråga om

1. konstnärlig verksamhet¹
2. adjungering till en högskola av någon som har sin huvudsakliga verksamhet utanför högskoleväsendet (adjungerad professor)
3. anställning som gästlärare av en person som uppfyller behörighetskraven för professor (gästprofessor)

4.1.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörig att anställas som professor inom annat än konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet. Behörig att anställas som professor inom konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl konstnärlig som pedagogisk skicklighet. (HF 4 kap 3§)

Därutöver krävs även genomförd handledarutbildning för forskarutbildning, samt behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer. Om utbildningarna saknas kan anställning ändå ske förutsatt att den anställde genomför utbildningarna, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Ytterligare behörighetskrav

- Hög nationell och internationell nivå, och självständighet, som forskare eller konstnärlig utövare/forskare. Vikten av internationell meritering bedöms med hänsyn till ämnesinriktningens karaktär och tradition.
- Hög kvalitet och aktualitet på vetenskaplig/konstnärlig produktion.
- Erfarenhet av, samt god förmåga, att handleda doktorander till doktorsexamen och/eller studerande vid konstnärliga utbildningar till konstnärlig självständighet.
- Visad god förmåga att samverka med det omgivande samhället, samt informera om verksamhet och resultat.
- Visad god förmåga att leda, utveckla och administrera forskning/verksamhet i aktuellt ämne.
- Visad god förmåga att söka och erhålla externa forskningsmedel. Vikten av att erhålla medel bedöms med hänsyn till ämnesinriktningens karaktär.
- Visad god förmåga att planera, genomföra, utveckla och utvärdera undervisning, examination och annan pedagogisk verksamhet, på olika nivåer och varierande undervisningsmetoder.

¹ Högskoleförordningen 4 kap. 10§

Som bedömningsgrunder vid anställning av en professor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Prövningen av den pedagogiska skickligheten ska ägnas lika stor omsorg som prövningen av den vetenskapliga eller konstnärliga skickligheten. (Högskoleförordningen 4 kap 3§).

4.2 Adjungerad professor

En adjungerad professor anställs med tidsbegränsad anställning. Anställningen får förnyas och den sammanlagda anställningstiden får dock uppgå till högst tolv år. (Högskoleförordningen 4 kap 11 §).

Som adjungerad professor kan den anställas som har sin huvudsakliga verksamhet utanför högskoleväsendet och är vetenskapligt eller konstnärligt meriterad specialist inom sitt område. En adjungerad professor ska tillföra kompetens som är av särskild vikt för verksamheten eller för att stärka verksamhetens anknytning till det omgivande samhället.

4.2.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

En adjungerad professor ska ha en vetenskaplig och pedagogisk skicklighet på professorsnivå.

Kompetensområdet för en adjungerad professor kan dock vara mer begränsat. Vid bedömning av den sökandes vetenskapliga eller konstnärliga skicklighet, samt pedagogiska skicklighet, ska hänsyn tas till typ av verksamhet den sökande har erfarenhet av och bedömas utifrån det.

Avsteg från behörighetskraven kan göras i de fall personen har värdefull expertkompetens av särskild vikt för den aktuella verksamheten eller för att stärka verksamhetens anknytning till det omgivande samhälle.

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning som behörighetskrav eller bedömningsgrund bestäms i varje enskilt fall, utifrån kvalitetskrav på den adjungerade professors eventuella undervisning.

4.3 Gästprofessor

En gästprofessor anställs med tidsbegränsad anställning. En sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får omfatta högst fem år. (Högskoleförordningen 4 kap 12 §)

En gästprofessor har en anställning hos annan arbetsgivare, till exempel som professor vid annat lärosäte, men kan även rekryteras från exempelvis andra myndigheter, regioner eller näringslivet i de fall särskild kompetens behövs under begränsad tid och annan tidsbegränsad anställning inte är lämplig.

Behörighetskrav är de samma som för anställning av professor.

4.4 Kallelse av professor

Universitetet får kalla en person till anställning som professor om anställningen är av särskild betydelse för en viss verksamhet vid lärosätet och om personen uppfyller behörighet för anställning som professor. Skälen för varför anställningen bedöms vara av särskild betydelse ska dokumenteras. (Högskoleförordningen 4 kap 7§). Kallelseförfarandet ska användas restriktivt.

Behörighetskrav är de samma som för anställning av professor.

4.5 Senior professor

En senior professor anställs med tidsbegränsad anställning, i normalfallet på deltid, när arbetsgivaren bedömer att det är särskilt motiverat utifrån verksamhetens behov. Anställningen är avsedd för den som tidigare har haft en professorsanställning, men avslutat anställningen med ålderspension. Anställningen tidsbegränsas enligt 5§ Lagen om anställningsskydd.

Behörighetskrav är de samma som för anställning av professor.

4.6 Universitetslektor

En universitetslektor anställs tills vidare eller tidsbegränsat, med stöd av lagen om anställningsskydd.

4.6.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörig att anställas som lektor är

1. inom annat än konstnärlig verksamhet, den som dels har visat pedagogisk skicklighet, dels har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens eller någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen, och

2. inom konstnärlig verksamhet, den som dels har visat pedagogisk skicklighet, dels har avlagt konstnärlig doktorsexamen, visat konstnärlig skicklighet eller har någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen.

(Högskoleförordningen 4 kap, 4§)

Med **motsvarande vetenskaplig kompetens** avses andra vetenskapliga meriter som efter sakkunnigprövning bedöms motsvara doktorsexamen-

Annan yrkesskicklighet ska vara väl dokumenterad och avse meriter som till sin omfattning, nivå och innehåll innebär att den sökande därigenom erhållit sådan erfarenhet och kompetens att det motsvarar kraven på vetenskaplig/konstnärlig meritering. Beprövad yrkesskicklighet ska vara av väsentlig betydelse för anställningen.

Därutöver krävs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställda genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Vid tidsbegränsad anställning kan undantag göras från kravet på högskolepedagogisk utbildning.

Ytterligare behörighetskrav

- Hög kvalitet och aktualitet på vetenskaplig/konstnärlig produktion
- Förmåga att samverka med det omgivande samhället, samt att informera om verksamhet och resultat
- Förmåga att driva och utveckla forskning/verksamhet i det aktuella ämnet
- Visad god förmåga att planera, genomföra, utveckla och utvärdera undervisning, examination och annan pedagogisk verksamhet, på olika nivåer och varierande undervisningsmetoder

Som bedömningsgrunder vid anställning av en lektor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Prövningen av den pedagogiska skickligheten ska ägnas lika stor omsorg som prövningen av den vetenskapliga eller konstnärliga skickligheten.

(Högskoleförordningen 4 kap, 4§)

4.7 Biträdande lektor

Anställning som biträdande lektor regleras i högskoleförordningen. En biträdande lektor anställs med tidsbegränsad anställning, under en tid på minst fyra och högst sex år, där längden på anställningen bestäms före anställningen. Syftet med anställningen är att den biträdande lektorn ska ges möjlighet att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt för att uppfylla kraven på behörighet för en anställning som universitetslektor.

(Högskoleförordningen 4 kap 12a§)

4.7.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörig att anställas som biträdande lektor är den som har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens. Främst bör den komma i fråga som har avlagt doktorsexamen eller har nått motsvarande kompetens högst fem eller högst sju år innan tiden för ansökan av anställningen som biträdande lektor har gått ut. Varje högskola bestämmer själv vilken av ovan nämnda tidsgränser som ska gälla samt vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas. Även den som har avlagt doktorsexamen eller har uppnått motsvarande kompetens tidigare kan dock komma i fråga om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet eller andra liknande omständigheter. (Högskoleförordningen 4 kap 4a§)

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer krävs. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställda genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Ytterligare behörighetskrav

- Förmåga att genomföra forskning eller konstnärlig verksamhet av hög kvalitet och att utveckla sådan vetenskaplig eller konstnärlig skicklighet som krävs för lektorsanställning.
- Pedagogisk förmåga, som kan utvecklas till den pedagogiska skicklighet som krävs för lektorsanställning.
- Förmåga att samverka med det omgivande samhället, samt att informera om verksamhet och resultat

Bedömning av behörighetskrav och bedömningsgrunder ska ställas i relation till syftet med anställningen.

En biträdande lektor ska befordras till universitetslektor om angivna krav är uppfyllda. I anställningsprofilen för biträdande lektor ska de behörighetskrav och bedömningsgrunder som gäller för befordran till universitetslektor framgå. Läs mer om befordran på sida 10.

4.8 Postdoktor

Tidsbegränsad anställning som postdoktor regleras i centralt kollektivavtal. Anställningen syftar till att efter avlagd doktorsexamen ge arbetstagaren möjlighet att utveckla sin självständighet som forskare samt skapa förutsättningar för vidare meritering.

En postdoktor anställs med tidsbegränsad anställning, i minst två år och högst tre år. Anställningen kan, under de förutsättningar som framgår av avtal, förlängas.

4.8.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

För att anställas som postdoktor med stöd av avtalet krävs avlagd doktorsexamen, alternativt utländsk examen som bedöms motsvara doktorsexamen. Detta behörighetskrav ska vara uppfyllt senast vid tidpunkten då anställningsbeslutet fattas.

Vidare bör främst den komma i fråga som har avlagt examen enligt ovan för högst tre år sedan. Vid beräkning av ramtiden om tre år är utgångspunkten sista ansökningsdag. Om det finns särskilda skäl kan sådan examen ha avlagts tidigare än vad som anges i andra stycket.

Tidpunkten för doktorsexamen ska beaktas som en bland flera bedömningsgrunder, den får inte ersätta eller sättas före förtjänst och skicklighet.

Ytterligare behörighetskrav

- Förmåga att genomföra och utveckla forskning, eller konstnärlig verksamhet, av god kvalitet.

4.9 Gästforskare

Gästforskare anställs tidsbegränsat med stöd av §5, Lagen om anställningsskydd, för forskningsuppgifter. Undervisning ingår normalt inte i arbetsuppgifterna för gästforskare. Gästforskaren ska ha karaktären av gäst och ska normalt ha sin huvudanställning vid annat lärosäte.

4.9.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörig till anställning som gästforskare är den som har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig eller konstnärlig kompetens.

4.10 Adjungerad lärare

Anställning som adjungerad lärare regleras i centralt kollektivavtal. En adjungerad lärare anställs med tidsbegränsad anställning. En adjungerad lärare får anställas längst två år i taget. Anställningen får förnyas. Omfattningen av en anställning är normalt cirka 20 %, men baserat på verksamhetens behov kan anställningen undantagsvis omfatta max 50 %.

Avtalet avser dem som har sin huvudsakliga sysselsättning utanför universitets- och högskolesektorn. Syftet med anställningen är att tillföra kompetens som normalt inte finns inom den ordinarie verksamheten, men som är nödvändig för en utbildning av hög kvalitet. Avtalet gäller inte lärare inom konstnärlig verksamhet.

Anställning kan även ske som adjungerad lektor eller adjungerad adjunkt.

4.10.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

God vetenskaplig och/eller pedagogisk skicklighet beroende på anställningens krav. Vid

anställning av adjungerad universitetslektor ska behörighetskraven för en universitetslektor vara uppfyllda. Vid anställning av adjungerad universitetsadjunkt ska behörighetskraven för en universitetsadjunkt vara uppfyllda. Det ligger i anställningens natur att kompetensområdet kan vara begränsat. En adjungerad lärare ska vara expert/specialist inom sitt område.

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning som behörighetskrav eller bedömningsgrund bestäms i varje enskilt fall, och får sättas i relation till kvalitetskrav på den adjungerade lärarens eventuella undervisning.

4.11 Universitetsadjunkt

En universitetsadjunkt anställs tills vidare eller tidsbegränsat, med stöd av lagen om anställningsskydd.

Universitetsadjunkter med specifik kompetens kan anställas när det är särskilt motiverat utifrån de aktuella arbetsuppgifterna. I de fall det saknas sökande med behörighet till anställning som universitetslektor eller i väntan på att en universitetslektor ska anställas kan en universitetsadjunkt anställas. Universitetslektorer ska anställas i första hand.

4.11.1 Behörighetskrav och bedömningsgrunder

Behörig att anställas som universitetsadjunkt är den som minst har en examen om 180 hp eller på annat sätt inhämtat motsvarande kunskaper samt har annan kompetens som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinriktning och de arbetsuppgifter som ingår i anställningen

Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Vid tidsbegränsad anställning kan undantag göras från kravet på högskolepedagogisk utbildning.

Ytterligare behörighetskrav

- Goda ämneskunskaper
- Pedagogisk förmåga.

Vid anställning av universitetsadjunkter ska särskild vikt fästas vid pedagogisk skicklighet om inget annat anges i anställningsprofilen.

5 Befordran

Vid Karlstads universitet kan befordran ske från tillsvidareanställd universitetslektor till professor, eller från tillsvidareanställd universitetsadjunkt eller biträdande lektor till universitetslektor.

Den sökande ska vid tidpunkten för befordran ha genomgått behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning i enlighet med SUHF:s rekommendationer. Vid befordran till professor ska den sökande även ha genomgått handledarutbildning för forskarutbildning.

5.1 Befordran till professor

En tillsvidareanställd universitetslektor som uppfyller behörighetskraven för anställning som professor, samt bedömts lämplig, kan efter ansökan bli befördrad till professor. Beslut om prövning om befordran baseras på ett strategiskt övervägande utifrån verksamhetens

kompetensförsörjningsbehov, samt ekonomiska förutsättningar.

5.2 Befordran till universitetslektor

5.2.1 Befordran från anställning som universitetsadjunkt

En tillsvidareanställd universitetsadjunkt som uppfyller behörighetskraven för anställning som universitetslektor, som bedömts lämplig, kan efter ansökan bli befördrad till universitetslektor. Beslutet ska baseras på ett strategiskt övervägande utifrån verksamhetens kompetensförsörjningsbehov samt ekonomiska förutsättningar.

5.2.2 Befordran från anställning som biträdande lektor

En biträdande lektor ska efter ansökan befordras till universitetslektor, om behörighetskraven för lektorsanställning är uppfyllda och läraren bedöms som lämplig. Behörighetskraven och bedömningsgrunderna vid befordran framgår av universitetets anställningsordning och i anställningsprofilen som var aktuell vid anställningen som biträdande lektor.

För befordran från biträdande lektor till universitetslektor krävs även att den biträdande lektorn under sin tid som biträdande lektor bidragit till samt visat självständighet inom forskning.

Anställningen som universitetslektor ska efter befordran vara tills vidare.